

Wandelnetwerk Noord-Holland

NAARDEN- VESTING VERKENNEN

[Westwalroute \(blauw\)](#)

Langs de buitenste stadswal

Buiten de vesting van Naarden bevindt zich een groot parkeerterrein, waar deze wandeling begint. Als wij aankomen rijden is er nog genoeg ruimte om te parkeren. Het is raadzaam om in het weekend vroeg te komen want de vesting van Naarden is prachtig en dat willen natuurlijk meer mensen zien!

Op een boom zien we deze jonge zwartkop zitten.

We starten de wandeling langs de buitenste stadswal. De eerste 500 meter van de route wandel je op de terugweg nog een keer, maar dat is helemaal niet erg. Je kunt ervoor kiezen om op de heenweg bovenlangs de wal over het voetpad te wandelen en op de terugweg onderlangs het fietspad, of andersom natuurlijk. Wij kiezen voor het wandelpad, maar lopen ook af en toe naar beneden om een foto te maken. Vanaf boven heb je meer uitzicht op de buitenste gracht en vanaf onder zie je alvast wat van de bastions: vooruitgeschoven posten in verdedigingswerk gebouwd in de 17^e eeuw.

Vanaf het fietspad hebben we uitzicht op de spiegelend gracht met bastions en in de verte de Grote kerk in het centrum.

We wandelen langs Kinderboerderij de Pluimgraaf. Het is een bijzondere plek voor een kinderboerderij. De schapen en geiten grazen op de vestingwallen en een bunker uit de eerste wereldoorlog doet dienst als geitenstal. Wij maken even een foto en nemen een kijkje bij de volière, waar we een goudfazant ontdekken. Daarna vervolgen we de route.

Kinderboerderij de Pluimgraaf.

Een plekje om te dronen

Tot onze verbazing, mogen we met de drone de vesting fotograferen, alleen mag de drone niet te hoog vliegen. Adriaan laat de drone vliegen op een plek waar niet zoveel bomen staan zodat we ook een foto van de bastions, wallen en grachten hebben vanaf boven. Ondertussen wacht ik totdat hij klaar is.

Er is een deel van de stervorm te zien.

Af en toe maak ik een praatje met mensen die langslopen, want dat wandelen met Adriaan bestaat soms uit wachten. Een vrouw vraagt of ik zelf ook op de foto kom met mijn mooie rode jurk aan. Natuurlijk is dat het geval en anders spring ik er gewoon voor.

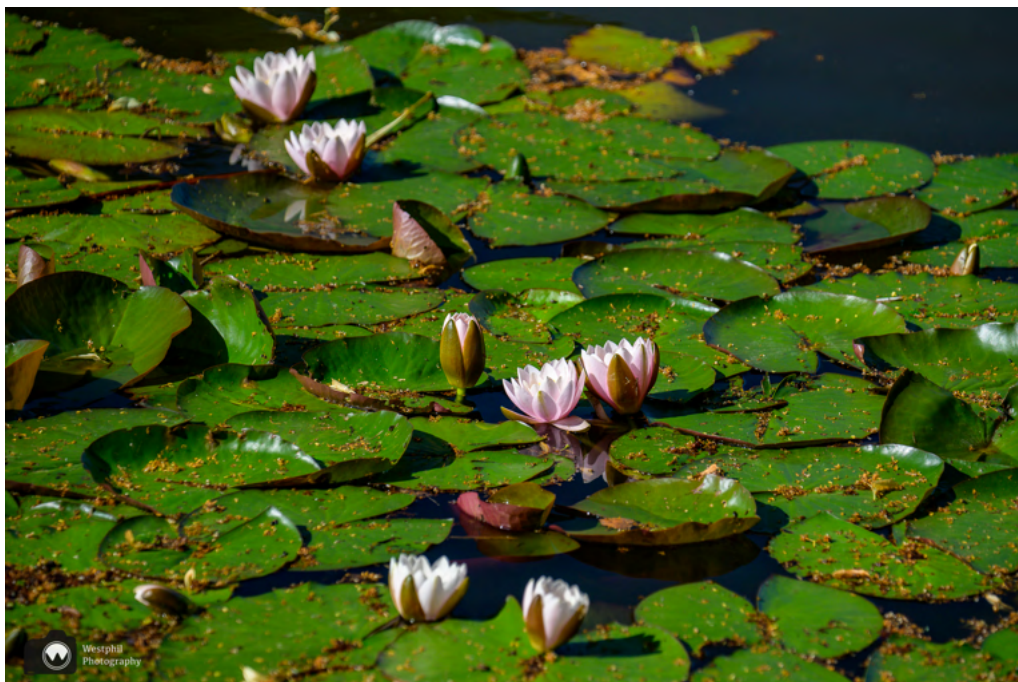
We zien vrouwen zwemmen in de gracht en verderop is een soort strandje. We kijken onze ogen uit en maken weer overal foto's van.

Als je heel goed kijkt zie je in de verte mensen zwemmen.

Naarden-Vesting

Naarden-Vesting is één van de best bewaarde vestingsteden van Nederland en een beschermd stadsgezicht.

Prachtige waterlelies in de gracht.

Door de strategische ligging werd de stad Naarden ingericht als vesting met dubbele stadswallen, een vestinggracht, bastions, stadspoorten en tientallen functionele gebouwen als wapenopslag of soldatenverblijf. Het werd onderdeel van de Hollandse waterlinie; de gronden om de vesting werden afgegraven zodat het land lager lag en dus gemakkelijker onder water te zetten was.

Op deze drone-foto is duidelijk te zien dat de vesting dichtbij het Gooimeer ligt. Vroeger was daar de Zuiderzee.

Tegenwoordig staat de vesting op UNESCO Werelderfgoedlijst en trekt veel toeristen van over de hele wereld. De stad is beroemd om zijn stervorm die het ontleent aan de zes bastions en is uniek in Europa door zijn dubbele stelsel van wallen en grachten.

Binnen de vesting

We wandelen het stadje in en komen langs brasserie Bon. De brasserie is gevestigd in een oude turfloods uit 1752. Eén van de oudste militaire gebouwen van Naarden-Vesting.

Even zitten op de bankjes langs de Nieuwe Haven.

Vervolgens wandelen we langs de Nieuwe Haven en Het Arsenaal.

Tussen 1673 en 1685 werden de Naardense vestingwerken verbeterd, gebaseerd op het Nieuw-Nederlandse vesting stelsel. Na voltooiing hiervan ontbrak de voorraadruimte voor wapens, daarom werd Het Arsenaal gebouwd.

Het Rijksmonument is tot 1987 in gebruik geweest als militair onderkomen. Zo'n 30 jaar geleden kocht interieur architect Jan des Bouvrie 'Het Arsenaal' om het in te richten als woonwinkel en showroom voor zijn ontwerpen. Ook nu nog is het een toonaangevende winkel voor interieur en design en zijn er restaurants gevestigd in het pand.

Het levenswerk van Jan des Bouvrie wordt voortgezet door Monique des Bouvrie, haar kinderen en de ontwerpstudio.

Het Arsenaal.

Je kunt ook een vaartocht maken om de vesting.

We wandelen verder langs het water en passeren een bruggetje. Aan de overkant van de brug lopen we verder langs de Oude Haven. Een mooie straat waar geen auto's geparkeerd staan en waar kleurrijke bootjes in de gracht liggen.

De Oude Haven.

We zijn vooral gecharmeerd van de geveltuinen en de vele potten met planten, die deze straat erg fotogeniek maken.

Wat een mooi straatje.

We volgen de blauwe pijlen omhoog langs een smal wandelpaadje tussen het groen en wandelen over de Oostwal langs de bastions en komen langs een fort.

In dit fort zijn kleine bedrijven gevestigd.

We zijn eerder in Naarden-Vesting geweest en hebben toen de Ronduitroute gewandeld. Deze route is een rondje over de buitenste stadswallen. Ook erg leuk, maar dan zie je veel minder dan tijdens de route die we vandaag doen. De stadswallen langs de vesting zijn ook zeker de moeite waard.

De gele loods

We wandelen langs de gele loods waar het bezoekerscentrum van Vesting Naarden is gevestigd. Wandel gerust even naar binnen om de tentoonstelling te bekijken, of om je op te geven voor één van de vele activiteiten.

De gele loods, het bezoekerscentrum van Vesting Naarden.

Zo kun je er een Vestingvaart boeken. De boten varen in het seizoen vier keer per dag voor individuele gasten. De enthousiaste schippers vertellen je in ruim een uur, alles over de prachtige stad en haar geschiedenis.

Ook kun je onder begeleiding van een torenjager de Grote kerk beklimmen voor een weergaloos uitzicht over het Gooise landschap.

Natuurlijk is er nog veel meer te doen, maar dat kun je beter zelf ontdekken.

De Utrechtse poort

De wandeling is nog lang niet afgelopen. Alhoewel als je haast hebt kun je onder de Utrechtse poort doorlopen en voordat je het weet ben je terug op het parkeerterrein. Wij blijven de blauwe pijlen volgen binnen de vesting.

De Utrechtse poort.

De Utrechtse poort werd gebouwd in 1877. Hij geeft toegang tot de stad vanuit de richting Utrecht.

De poort bestaat uit een open doorgang met profielmuren aan weerszijden en aan de kant van de stad een wachtgebouw. De gevel van het wachtgebouw is van baksteen en versierd met natuursteen. De poort is ontworpen door Jacobus van Lokhorst. Het gebouw heeft twee vleugels aan weerskanten van een poort over de doorgang. Op de vleugels staat twee torentjes voorzien van schietgaten. Ze zijn onderling verbonden door een borstwering. In het gebouw zijn diverse wachtlokalen een paar cellen.

Op het plein bij de poort staat een kanon en vind je een fontein. Wij vinden het een bijzonder mooi plekje.

Het Ruijsdaelplein, met de gele loods, de Utrechtse poort, een fontein en een kanon.

Het stadhuis van Naarden

Als we verder wandelen komen we langs het prachtige stadhuis van Naarden. Dit rijksmonument stamt uit 1601 en is gebouwd in Hollandse renaissancestijl met een prachtige trapgevel.

In de indrukwekkende hal vind je een maquette die een duidelijk overzicht geeft van de Vesting Naarden.

Van 1 april tot 1 oktober is het gebouw in het weekend vrij te bezoeken. Op zaterdag en zondag ben je van harte welkom tussen 11.00 - 17.00 uur. Mocht er een huwelijk plaatsvinden dan is het gebouw tijdelijk gesloten.

Het stadhuis van Naarden.

Ook is het mogelijk om een rondleiding in het Stadhuis te boeken en ruimtes te betreden die bij de weekendopenstelling gesloten blijven. Je gaat onder andere naar de werkkamer van de diverse burgemeesters. Ook neem je een kijkje op de prachtige zolder met originele houten balken. Meer informatie via info@huisvandestadnaarden.nl.

De Grote kerk

Als wij langs de kerk wandelen is er een kerkdienst aan de gang dus kunnen we de kerk niet van binnen bekijken. Normaal gesproken is het schip (de hoofdruimte van de kerk) en de zijbeuken (de ruimtes die evenwijdig aan de hoofdruimte lopen) te bezoeken.

De kerk past bijna niet op de foto.

De kerk is in beheer bij de Stichting Grote Kerk Naarden en wordt gebruikt voor de eredienst van de Protestantse Gemeente Naarden. Daarnaast vinden er evenementen en concerten plaats: De kerk geniet vooral bekendheid dankzij de jaarlijkse uitvoering van Bachs Matthäus-Passion door de Nederlandse Bachvereniging op Goede Vrijdag.

Het Nederlands Vestingmuseum

We wandelen verder door de Sint Annastraat. Aan het einde van de straat moeten we naar rechts richting wandelkeuzepunt 35, maar wij wandelen een stukje naar links om een kijkje te nemen bij Het Nederlands Vestingmuseum. Met de museumkaart is dat gratis.

De ondergrondse kazematten op bastion Turfpoort, waar het museum gevestigd is, zijn de enige in Naarden die zijn opengesteld voor publiek. Het bastion bevindt zich nog grotendeels in 17e-eeuwse staat. Bezoekers krijgen hierdoor inzicht hoe een vesting vroeger functioneerde als verdedigingswerk.

Het museum terrein.

Buiten op het bastion staan historische artillerie kanonnen uit de 17e tot 19e eeuw. Met sommige exemplaren worden nog demonstraties gegeven. Vanaf het bastion hebben bezoekers uitzicht over de vestingwerken. Onder een afdeklag van zo'n vijf meter aarde, bevinden zich zes kazematten met kanonkelders waar vroeger geschut stond opgesteld. Door de isolerende aardlaag is het er in de zomer koel en in de winter warm.

Eén van de kanonnen.

Tot het museumterrein behoort ook een ravelijn. Dit is een eiland in de vestinggracht die de achterliggende hoofdwal beschermt tegen vijandelijke aanvallen.

Op de vraag van de museummedewerker of wij professionele fotografen zijn vertel ik over het ommetje van de maand juli. De medewerker hoopt dat heel veel mensen het gaan lezen en dat het lekker druk wordt bij het museum. Ik hoop het ook voor ze.

Ook hier kun je met een boot varen met gids. Op zondagen om 13, 14 en 15 uur kun je met maximaal 12 passagiers in een platte open boot varen.. De rondvaart duurt 45 tot 55 minuten. De kosten zijn 5 euro extra bij bezoek aan het museum.

Je kunt natuurlijk ook met je eigen bootje een rondje varen.

Weer terug waar we begonnen zijn

Na ons bezoek aan het Nederlands Vestingmuseum wandelen we weer terug naar de route en lopen de stad uit.

Voor ons zien we een parkje met een gedenkzuil. Het bovenste gedeelte van de zuil hadden we vanochtend al uit de verte gezien. Het dient voor het herdenken van de tweede wereldoorlog en het vieren van onze vrijheid.

De gedenkzuil.

Op het water is het nu drukker dan vanochtend. Zo zien we mensen fanatiek roeien.

Zal je het merken dat je om een ster vaart?

We zien een fuut met jongen. Eén van de futen zit op de rug bij moeder en vader vangt vis voor de kleintjes. Of ze zijn geëmancipeerd en dan is het andersom. Wij vinden de jonge futen in hun pyjamapakjes het hoogtepunt van de dag en dat terwijl het een topdag was.

Zo schattig, we hadden dit jaar nog geen futen met jongen gezien.

Extra info

Mooie huizen binnen de vesting.

Afstand: 4,9 km

Link naar de route: <https://wandelnetwerknordholland.nl/startpunten/route/westwalroute-blauw/80275>

Wij parkeerden bij het [startpunt Naarden vesting](#). Parkeergelegenheid Abri, 1411 GK Naarden.

De route start bij wandelkeuzepunt 31 volg daarna de blauwe pijlen richting: 32, 34, 35, 38 en 37 vanaf daar wandel je weer terug naar: 35, 34, 32 en 31.

Meer wandelen in Noord-Holland:

www.wandelnetwerknordholland.nl